

OPINIÓ

PRESIDENT DE LA LLIGA ESPIRITUAL DE LA MARE DE DÉU DE
MONTSERRAT

- 25 agost 2024 2.00 h

TRIBUNA OBERTA

Onze de Setembre a Santa Maria del Mar: fe i país

*La missa de l'Onze de Setembre a Santa Maria del Mar, oficiada per l'abat
emèrit de Montserrat **M. ROURERA**.*

LLIGA ESPIRITUAL DE LA MARE DE DÉU DE
MONTSERRAT

Cada any, la Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat convoca tothom l'11 de setembre, a les deu del matí, a la missa de la basílica de Santa Maria del Mar, de Barcelona, en record dels defensors de la

**“La Diada civil té
l’origen en una missa
celebrada el 1886 en
record dels “herois
morts en defensa de
la pàtria”**

ciutat l'any 1714. I no és un fet casual, atès que la commemoració civil té l'origen en una missa a Santa Maria del Mar: els “honors fúnebres en sufragi dels herois que gloriosament moriren en defensa de la pàtria i de les llibertats catalanes, ferides de mort sota els murs de la capital del Principat, presa per les tropes de Felip Quint”. És així com consta en l'esquela publicada a la portada del setmanari *La Veu del Montserrat* del 4 de setembre del 1886.

Així, doncs, l'11 de setembre del 1886, el canonge de la Seu de Vic, Jaume Collell, director de *La Veu del Montserrat* i impulsor d'aquests honors fúnebres (juntament amb els joves del Centre Català), va poder oficiar la missa, però no hi va poder fer el sermó per indicació del bisbe de Barcelona, Jaume Català, el qual havia rebut pressions del capità general de Catalunya Arsenio Martínez Campos. Segons que explica l'historiador Giovanni C. Cattini, la crisi interna del Centre Català va impedir que aquesta commemoració es consolidés.

No fou fins l'11 de setembre de l'any 1894, però, que un grup de joves de la Unió Catalanista van fer una ofrena de flors a l'estàtua de Rafael de Casanova, símbol de la resistència de Barcelona el 1714, situada aleshores molt a prop de l'Arc de Triomf. Aquella ofrena no va tenir gaire repercus-

sió pública.

L'any 1899 un grup de joves sota el guiatge del futur bisbe de Vic, Josep Torras i Bages, constituïren la Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat i el 1900 ja va ser aquesta entitat l'encarregada de convocar aquesta missa cada 11 de setembre fins a l'esclat de la Guerra Civil, el juliol del 1936. La missa es feia a l'església dels Sants Màrtirs Just i Pastor de Barcelona.

L'any següent, el 1901, els joves catalanistes que volien fer l'ofrena al monument de Rafael de Casanova foren encerclats per la policia i hi hagué 23 detencions, sense cap base legal, cosa que suscità la convocatòria d'una gran manifestació de protesta per al 15 de setembre següent. Segons l'historiador Albert Balcells, "havia nascut la Diada Nacional de Catalunya. Bandera, himne, diada nacional: Catalunya ja tenia tots els signes d'identitat d'una nació, a més de la llengua pròpia".

Un altre fet significatiu fou la convocatòria de la missa de l'11 de setembre d'ara fa cent anys, l'any 1924, en plena dictadura del general Primo de Rivera. La Lliga Espiritual, com cada any, convocà la missa de l'Onze de Setembre a l'església dels Sants Màrtirs Just i Pastor. És l'episodi prou conegut de la detenció d'Antoni Gaudí per haver-se negat a parlar en castellà a la policia. Aquesta detenció, doncs, fou en el marc de la convocatòria de la missa de la Lliga Espiritual. L'arquitecte Antoni Gaudí, soci de la Lliga Espiritual, es va adreçar cap a la basílica però la policia, que no tenia potestat per anul·lar un ofici religiós, sí que podia a l'exterior de la basílica impedir-hi l'accés. I és en el moment d'accedir a l'església que es va produir el diàleg amb la policia que comportà la detenció i el trasllat a la comissaria de l'arquitecte.

Després de la Guerra Civil i la dictadura del general Franco, no fou fins als primers anys vuitanta que la Lliga Espiritual reprengué la missa de l'Onze de Setembre.

Enguany, la Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat commemora els 125 anys de la primera lectura de la *Visita espiritual a Nostra Senyora de Montserrat, Patrona del Principat de Catalunya*, del Dr. Josep Torras i Bages, i de la seva constitució com a entitat. En aquesta missa de l'Onze de Setembre, a la Lliga Espiritual ens hem volgut fer ressò també del Mil·lenari de Montserrat, que haurà iniciat els actes commemoratius el 7 de setembre a la basílica de Santa Maria de Montserrat. Per això, oficiarà la missa que convoquem el rector del santuari, el P. Joan M. Mayol, de manera que podrem vincular totes dues efemèrides a Santa Maria del Mar.

Assistir a la missa de l'Onze de Setembre vol dir advocar per una Església encarnada a Catalunya. L'Església que l'abat Oliba articulà com a bisbe de Vic, abat de Sant Miquel de Cuixà i de Ripoll i fundador de Montserrat l'any 1025. L'Església que el bisbe Torras i Bages, el canonge Collell i Jacint Verdaguer maldaren per establir, com tantes altres figures eclesiàstiques han fet al llarg del segle XX, com ara el cardenal Vidal i Barraquer, el doctor Albert Bonet, l'abat Escarré, l'arquebisbe Pont i Gol o els bisbes Carrera i Deig, entre molts altres, que van saber lligar indissolublement la fe amb el país.